

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 1/13 mart.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerrantii capeta done tablouri pompöse.	Pretiuu pentru Austri'a pe ian. - jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian. - jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 9.	C'ancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresa manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tote postele. Pentru Romani'a in libra- ri'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870.
----------------------------------	--	---	-----------	---	---	-----------------------

Calindariulu Romanu.

(Din manuscrisulu „Serbatorile mitologice romane vechie.“)

In timpulu mai vechiu, anulu romaniloru era numai de diece lune, inse adeverat'a lungime a anului nu se pote sci.

Lunele anului se numerau de la primavera, si Martiu era lun'a antaia; dar inceputulu anului totusi cade pe mediloculu iernei, si anume odata pe 21—25 Decemvre, pe solstiuulu de ierna. La an. 251. ant Cr. decemvirii au decisu ca Ianuariu se se puna in fruntea luneloru. si la an. 46. ant. cr. Iuliu Cesare a pusu inceputulu anului pe antaiu Ianuariu de adi. Ori in care timpu, Ianu, dieulu inceputului, ave serbatorea sa la inceputulu lui Ianuariu.

Numa Pompiliu, alu doile rege alu romaniloru, parte a introdusu institutiuni noue religiose, parte a reformatu cele vechie, — si fiindu ca socot'a timpului — calindariulu, e in cea mai strinsa legatura, cu religunea, elu a reformatu, reorganisatu si calindariulu de mai naine.

Numa Pompiliu a introdusu unu anu de luna, dupa aretarea lunei noue, cu 12 lune, si adeca, 355 de dñle. Dñlele in lune erau asié impartite, ca 7. lune aveau cate 29 de dñle, si 4 lune (Martiu, Maiu, Iuliu si Octomvre) cate 31

de dñle, era Februariu remanea cu 28. de dñle.¹⁾ Fiindu ca in acestu modu totusi nu iesia socot'a timpului anului, se mai adagea din candu in candu si a 13-*ca* luna, numita Mercedoniu.

Numa Pompiliu la acest'a impartire a dñleloru in lune a avutu de scopu, ca in tota luna se fia numeri fara parchia (29, si 31) cari sunt placuti dieiloru de susu, si numai lun'a lui Februariu, inchinata *maniloru* se fia in dñle cu parchia. Lun'a Mercedoniu era luna intercalaria, pentru ca socot'a timpului se se lovésca cu anulu de sóre, si acea luna se baga in mediloculu lui Februariu, dupa serbatorea Terminalia, si anume inaintea celoru cinci dñle din urma.

Fiindu ca pontificii, (preotii mai inalti) ingrijindu de socotirea timpului, devenira in confusiune, Iuliu Cesare la an. 46. ant. Cr. se vediu silitu de a reorganisa calindariulu ro-

¹⁾ Incependu-se anulu cu Martiu, mai demultu, Iuliu se dicea *Quintilis* (cincemvre) si Augustu, *sextilis* (siesemvre) si asié mai departe. Iuliu s'a numitu in ónorea lui Iuliu Cesare, si Auguste in a lui Octavianu Augustu. Unii imperati voindu ca asemenea se fia nemuritori prin calindariu, au mandatulu prin senatu, ca unele lune se se chiane dupa numele lor, si asié, Aprile s'a chiamatu Nero; — Maiu s'a disu Claudiu; — si Octomvre s'a numitu Domitianu, inse viitoriulu nu a primitu si aceste trei numiri.

perulu auriu, farmecatoriulu surisu si portarea fina si aristocratica a frumoasei dómne din Russi'a, apoi finesce laudele sale esprimandu-si parerea de reu, câ acést'a femeia frumoasa nu e nascuta acolo.

△ (*Adi se va transportá*) principele Petru Napoleonu la Tours, unde se va pertractá procesulu seu. Tóte ospetoriele din Tours sunt deja ocupate. Din Paris inca voru participá multi.

△ (*Emanciparea femeiloru*) in Europ'a incepe a triumfá. Guvernulu din Missouri a denumitu mai multe femei de notari. In Americ'a apare o fóia „The legal News“ redigiata de domnişór'a Bradwell. In Americ'a sunt mai multe medice, advocate, notare, invetiatoresse si directore de scóle s. c. — adi mane in tóte oficiile voru aplicá femei.

Felurite.

△ (*Fanaticii din Russi'a.*) Anim'a omenésca e unu grandiosu magazinu, care, intocmai ca unu museu de anticitate, este plinu — de mii si mii de simtieminte. Unde ratiunea nu este in proportiune cu simtirea — acolo totu-de-una vomu poté aflá ceva escentricu, ceva ce lu condamnâmu, fara ca inse sê-lu considerâmu de pecatu. — Asié d. e. vedemu, câ fantasarea, in viéti'a animei, este unu evenimentu de mare insemnatate, si câ se aréta in diverse forme, — dar care totu de-una se lupta pentru idei ce nu se potu realisé. — Objectulu celu mai placutu alu fantasiei e amorulu si religiunea. — Se dîcemu ceva despre fanaticii amorului. Amorulu nainte de cununia, ca o fantasia, nu se ia in consideratiune, pentru câ este declarat de celu mai pretiosu tesauru in viéti'a animei si pentru câ nu se amesteca in trebile statului. — Betranii suridu candu si-aducu a minte, câtu de *nebuni* (fantastici) erau in tineretie, candu pentru o privire a *frumoasei* ar fi fostu in strare a-si sacrificá chiar si viéti'a lor! — Fantasarea nu este fructulu creşterii séu a necrecerii, de si este adeveru, câ in anim'a necultiloru mai ingraba prinde radecine. — Acum sê ne întórcemu la ilustrasiunea din numerulu de adi si sê vedemu ce de osebite este intre fanaticii religionii si intre fanaticii sectei din Russi'a? Pana ce fanaticii vietiei religióse afla deliciu in cele spirituale, si credu astu-felu de lucruri (si se nisuescu a face si pe alti sê créda.) de cari numai unu nebuu poté sê viseze, — pana atunei fanaticii din Russi'a se torturéza pe sine, prin ce facu dauna si societâti omenesci. — Se aruncamu numai o privire pe ilustratiunea presinta si ne cuprindu fiori. — Întregu corpulu lor este plinu de cutîte si fere. Abié au unu vestmentu pe dînsii. — Dar pe fati'a lor nu se poté observá nici unu semnu alu dorerii, ci numai alu indestulirii. — Sunt superbi, câ i batjocurescu. — Poporulu necultu i admira si i privescu de santi. Credintiosii acelei secte mai toti sunt avuti, dar avuti'a lor o folosescu pentru a se torturá pe sine insi-si, — cu atâtu mai multu sacrifica atunci candu voiescu a castigá unu nou credintiosu. — Nime nu este in stare ai capacitá, câ credinti'a lor nu este buna. Cu furia

nespusa se apera si remanu cerbicosi la credinti'a lor. — Déca va veni odata timpulu acel'a candu faci'a culturei va lumin'a cu faci'a religiunei impreuna, atunci in Russi'a se va nimici sect'a fanaticiloru. Voru incetá si fanaticii barbarismului si a Hugoismului, dar fanaticii amorului voru esistá, pana candu ómeni se voru nasce cu anime!

Gâcitura de siacu

De Vasiliu Deciu.

ei,	pa-	besce	minte :	Asié	mo-	iu-	ce-si
cu	Sé	loru	vil'a	sii	a-	tei!	langa
renti-	Con-	repa-	livoru-	stra-	bita ;	adu-	man'a
caute	vócea	nou	den	Si	si noi	Si	mitu
duce	osu	mimu	pe	Aici	de	si	ór'a
ui-	sé	langa	de	se dor-	mane	raci	minte ;
prin	pe	sím "	„Aici	ste	tii	sori-	tat'a
cer-	mita :	tri-	fra-	Apoi	dórme	mor-	se-

Se poté deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gâciturii de semne din nr. 6.

Tóte lucrurile bune
Se incepu cu rogatiune,
Rogatiunea da taría,
Sé lucramu cu bucuria,
Rogatiunea ne indrépta
Totu pe calea cea mai drépta
Si de-ajungemu chiar la role
Numai ea ne dá potere.
Deci la bine si la reu
Róga-te lui Domnedieu.

Iulianu Grozescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnişórele Sofi'a Oprianu n. Marienescu, Elen'a Adamoviciu n. Spatariu Luis'a Murgu n. Balcu, Anastasi'a Leonoviciu, Mari'a Gaitanu, Aloisi'a Pelle, Elen'a Onciu, Iuli'a Baritiu, si de la domnulu Ioanu Selagianu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu típerulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.